

SANDFALLETS KOOPERATIVA FÖRSKOLA | PARTILLE

Augusti 2023 - Juli 2024

Hälsningar från Håll Sverige Rent:

Ni har arbetat med lärande för hållbar utveckling och på så sätt även de Globala målen. Barnen har fått en ökad medvetenhet om vattnets betydelse för vårt liv här på jorden, återvinning och odling. Tack för att ni är med oss och bidrar till en mer hållbar framtid. Tillsammans kan vi göra skillnad!

MÅL KOPPLADE TILL VÅR RESA

Ur läroplanen

NORMER OCH VÄRDEN

Följande mål inkluderas i vårt Grön Flagg-arbete. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,

BARNS DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Följande mål inkluderas i vårt Grön Flagg-arbete. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan

OMSORG, UTVECKLING OCH LÄRANDE

Följande mål inkluderas i vårt Grön Flagg-arbete. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- självständighet och tillit till sin egen förmåga
- förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling,
- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
- förståelse för naturvetenskap, kunskaper om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,

Globala mål för hållbar utveckling

- Rent vatten och sanitet
- Hållbar konsumtion och produktion
- Hav och marina resurser
- Ekosystem och biologisk mångfald

Läs mer på **www.globalamalen.se**

SKAPA MED ÅTERBRUKSMATERIAL

Tema: Konsumtion & Resurser

Om utvecklingsområdet

Under hösten har vi arbetat med återbruk vid många tillfällen, ett av dessa är under vårt arbete med sopp-ut ett samarbete vi har med kyrkan. Vi skapar tillsammans på hela förskolan och sedan säljer vi skapelserna och skänker pengarna till kyrkan som hjälper de familjer som har det svårt i vår kommun. I år så har vi samlat in äpplen som skänkts från familjers trädgårdar och gjort äppelmos, då har vi fått användning av gamla glasburkar och så har barnen haft med sig toarullar som har skapats till maracas fyllda med ärtor som vi dels har plockat från våra egna odling på gården och torkat. Barnen har sedan fått måla instrumenten i regnbågens alla färger.

Barnen har under hösten samlat och tagit med sig glasburkar till förskolan några av dessa har vi valt att använda i vårt julskapande.

Barnen fick utgå från en stor eller liten glasburk och med hjälp av inspirationsbilder och samtal om vad vi förknippar med julen skapa tex en tomte eller en snögubbe. Vi talade om vilka färger vi tyckte oss se och rev isär papper i glasburkarna, barnen fick sedan klippa ut en näsa och limma fast ögon och alternativt skägg. Vid dessa tillfällen av skapande aktivitet använder vi papper från klipprester och papper som blivit över vid något annat tillfälle.

ÅTERVINNING PÅ FÖRSKOLAN

Tema: Skräp & Avfall

Om utvecklingsområdet

Arbetet med vår egna avfallssortering på avdelningen startade då barnen plockade skräp under våra promenader och berättade för oss vart en skall sortera vad. Vi bestämde oss för att bygga upp en egen sopstation!

Från tidigare arbete vart barnen på Ekorren bekanta med Sopsamlarmonstren och vad de tycker om att samla på så dessa bilder fick tillsammans med källsorterings bilderna pryda våra sorterings kärl. Plast, kartong, ofärgat och färgat glas, pant och metall var det vi hittade mest utav och valde att börja arbeta med.

Barnens intresse för att hålla naturen ren och samla skräp som vi kunde slänga på avdelningen blev nu ännu större.

Vi skapade ett sorterings spel med flera av Sopsorterings monstren som komplement till det skräp vi inte fick med i vår sortering som användes flitigt av barnen som tillsammans klurade på vilket skräp som skulle sorteras vart.

I vårt arbete med vatten fick sedan några barn syn på en bild på några barn i ett fattigt område i världen hämtade smutsigt vatten ur en bäck. Några dagar innan hade vi pratat om vad vi skall göra med pengarna vi får när vi pantar all den pant vi lyckats samla ihop. Nu tyckte barnen att vi borde köpa vatten och skicka det till barn som inte har något vatten.

SÅ, PLANTERA OCH SKAPA EN ÖRTSTIG.

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

De yngre barnen på förskolan har arbetat med ett projekt som vi kallar för "första mötet". Vi har tillsammans mött olika örter såsom till exempel oregano och mynta. Barnen har fått upptäcka genom sina sinnen se, lukta, smaka och känna, vi har också jämfört örterna med torkade kryddor. Vi har projekterat upp örter på väggen som vi ritat, barnen har fått tittat närmare på örterna med vårt mikroskopsägg och med lupp/förstoringsglas. Barnens intresse för att undersöka och prova nya saker har drivit projektet framåt. Vi ville, på detta sätt ge dem en förståelse för hur en växt/ört gro. Vi började med att så ärtskott som fick gro i våra fönster, några av barnen hade här en förförståelse för vad något behöver för att kunna växa. **-Sol, de behöver sol och vatten!** Vi tyckte oss se glädje och stolthet när barnen smakade på sina egna grödor. Vi sådde många gånger under terminen både vid planerade stunder och helt spontant då barnen visade intresse och de äldsta barnen kunde aktivt fråga efter att få så. En av gångerna då vi sådde mungbönor glömdes dessa bort i fönstret över en långhelg och några av barnen upptäckte små vita streck i jorden under plantorna som grott. Nyfiket undersökte vi den genomskinliga burken och försiktigt plockade vi upp några mungbönor och frågade barnen om de kunde se vad som hänt? **-Växt har den? -växt ner i jorden!** Ja bönorna har fått rötter! Ett av barnen hade tidigare erfarenheter så hen gav förslaget om att vi kunde plantera plantorna. Samtalet om att växten får rötter och som den använder sig av att ta upp näring och vatten fortsatte medans alla hjälpte till att plantera varsin planta. Arbetet har fortgått under hela året och i slutet av april var det dags att bjuda in vårdnadshavarna för att tillsammans med barnen och oss pedagoger vara med och skapa vår sinnes stig. Tillsammans skruvades det ihop planterings lådor. Dessa fylldes med material som vi plockat i skogen och sedan fylldes jorden på. Barnen hade tidigare i veckan bakat bröd smaksatt med örter som de bjöd på. Vi kunde se att barnen var stolta när de fick sina vårdnadshavare att vara delaktiga i projektet och att de tillsammans arbetade med glädje.

Vi tycker oss se barn som värnar om naturen och det som växer där, en nyfikenhet och en vilja att lära sig mer om hur olika naturvetenskapliga ting fungerar. Vi kan se spår när barnen leker och hur de samtalar kring växter, djur och natur. Vår upplevelse är att barnen är nyfikna, vetgiriga och intresserade av att ta ansvar för växter och odling. Redan nu när barnen är i två-tre års åldern kan vi se handlingar och höra kloka tankar om miljö, odling, djur och natur. Vi tror att det kommer gagna deras framtida handlingskraft inom de olika dimensionerna av hållbarhet.

Sett och hört:

Det har kommit rötter! Då kan man plantera!

Trädet har också rötter, stooora rötter, så dricker dom!

Växten vill ha jord, vatten och sol!

GLASSPROJEKT

Tema: Konsumtion & Resurser

Om utvecklingsområdet

Vårt startskott till vårt projekt inleddes att vi fick planscher på olika glassar ifrån Triumf. Det samtalades flitit om dem olika glassarna som fanns, och vilka glass barnen tidigare har ätit. Vi valde att använda oss utav ett rum på avdelningen som skulle få bli vårt glasscafé, här har vi använt oss av möbler som redan finns på förskolan, men har satt vår egen prägel på det.

Vi började med att undersöka hur och när glassar smälter, genom detta kunde vi återanvända glasspinnarna som blev kvar när glassen hade smält.

Vi har använt glasspinnarna till att skapa nya glassar, glasspinnar har hela tiden funnits i vår miljö för att kunna skapa och konstruera med.

När barnen hade fått göra sina första glassar kom deras nyfikenhet in på vart "vanlig glass" kommer ifrån. Detta ledde oss in på spåret kossan och dess kretslopp.

Vi har lärt oss att kossan äter och dricker jätte mycket vatten, vilket i sin tur leder till att dem bajsar mycket. Bajset blir sedan till gödsel som vi kan använda när vi planterar. Detta ledde oss även in till vårt eget kretslopp. När vi lägger vår överblivna mat i kompost hinken tar vi sedan med oss det till vår kompost, som blir till jord som vi sedan använder till våra egna odlingar.

Vi fick också lära oss att vi får vår grädde från kossan, som vi använder oss av när vi gör glass.

Under hösten jobbade vi med vårt husprojekt, barnen fick göra glass som vi sedan sålde till vårdnadshavare och andra besökare som kom. Pengarna som vi fick in av detta skänkte vi till kyrkan, som sedan gav detta vidare till andra behövande i vår kommun.

Under årets gång har vi valt att låna böcker som är kopplat till vårt projekt på biblioteket.

När vi har tillverkat glass på olika sett har barnen fått fördjupa sig i att man kan använda olika verktyg med saker vi har i hemmet. Bland annat har vi testat att göra glass med en skruvdragare och sax. Vi har frågat efter olika verktyg som vi kan använda i vår tillverkning, vi fick in tre olika glassmaskiner som barnen fick undersöka och göra glass i.

Under vårt avslut på projektet fick barnen bjuda in sina vårdnadshavare och bjuda dem på glass, här har vi ytterligare en gång fått material från triumf där vi kunde servera glass i deras bägare.

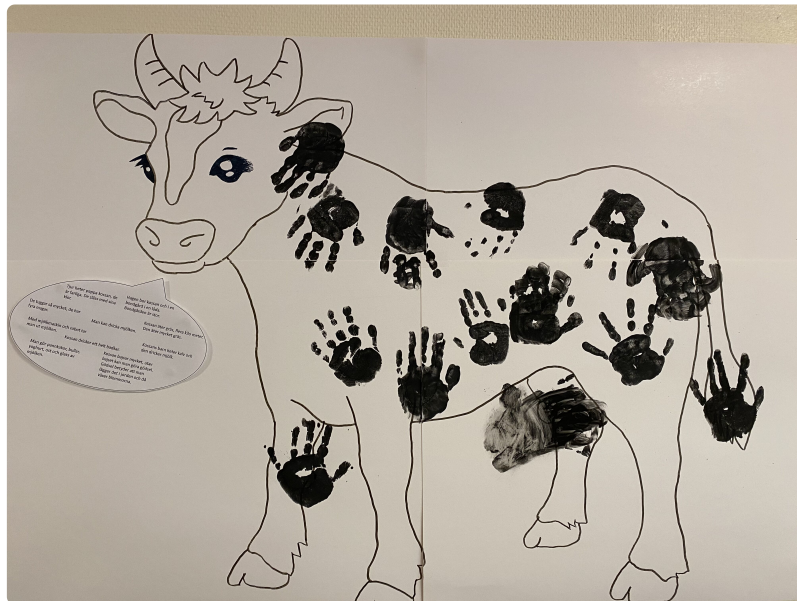
Genom detta arbete tycker vi oss se att barnen har lärt sig att vi inte behöver kasta material som vi använder eller går sönder, vi kan återbruka och laga material. Vi kan höra barnen samtala om hur dem kan värna om vårt material och vara lösningsfokuserade.

Vi kan också låna böcker från biblioteket istället för att köpa in nytt, vilket leder oss in på ekonomisk och miljömässig hållbarhet, detta leder oss också in på att man kan laga kläder, eller ärva/ge bort kläder istället för att slänga.

Sett och hört:

Glassen kommer från kossan.

Kossans bajs blir till gödsel, Då blir blommorna och grönsakerna glada.
Lämna för små kläder till någon som kan ha dem. Eller sälja för då kan jag
köpa nya

PAPPER

Tema: Konsumtion & Resurser

Om utvecklingsområdet

På äldrebarns avdelningen såg vi ett slöseri på papper, både torkpapper och ritpapper. Flera barn var nyfikna på vad som händer när man spolar och där började vårt arbete med avloppet, reningsverk och ett experiment där barnen fick testa olika sorters papper i vatten för att se vad som hände. Deras slutsats var att toalettpapper löstes upp och det är därför vi bara får spola ned just de pappret.

Vi skapade också en återbrukslåda vid ritbänken där barnen kan lägga pappersrester från tex utklippning eller vi pedagoger kan lägga gamla papper. Där kan barnen också ta papper för att återanvända, klippa i eller använda istället för att ta nya papper varje gång.

Sett och hört:

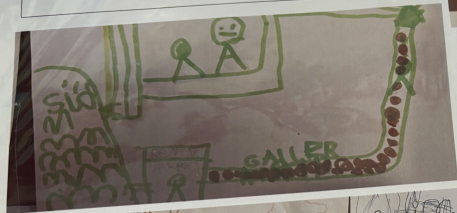
Torkpappret känns hårdare och tjockare, toapappret är mjukt, liksom lent

Toapappret går sönder och kan spolas ned i toaletten!

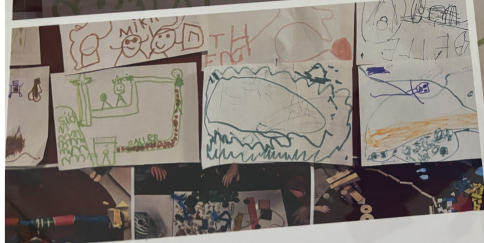
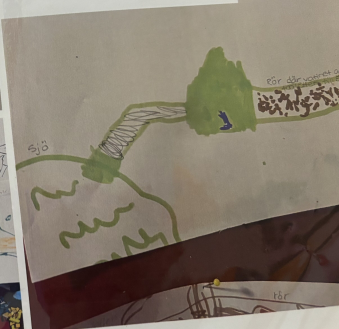
Torskpappret blev en klump, den går inte sönder faktiskt.

Vad händer med bajset och kisset när man spolar?
Hur kommer det rena vattnet tillbaka in i toaletterna?

Barnen får måla sin bild om hur de
tänker att avloppet fungerar

UTVÄRDERING

HÅLLBAR UTVECKLING

På vilket sätt bidrog vårt arbete till hållbar utveckling?

Vi ser att barnen har mycket kunskap och vilja att plocka skräp, panta och att använda återbruk i sitt skapande. De är även bra på att inte se allt utomhus som skräp utan att de vi ser som skräp kanske kan tas med in och användas till något annat. Barnen kommer med mycket idéer kring återbruk av både trasiga saker på förskolan och skräp de hittar. Vi har även en låda där vi pedagoger kan lägga trasiga saker som går att laga eller göra om till något annat. På en avdelning finns en återvinningsstation uppställt med tydliga markeringar för Papp, plats mm. Där barnen och pedagogerna från alla avledningar kan slänga återvinningen. Dessa töms sedan på återvinningsstationen av de äldsta barnen. Barnen vet att de man slänger på återvinningen blir till nya saker och nu har vi fått igång ett samtal kring vad man kan slänga på återvinning och inte, vad är tex skillnaden på en trasig sprayflaska i plast och en plastförpackning? Genom att utöka odlingarna på förskolan, där flera barn varit delaktiga både i att så, köpa plantor och bygga pallkragar tror vi att vi har ökat deras handlings kompetens. Barnen har här fått följa hela processen från litet frö till stor planta och fått uppleva genom att undersöka med sina sinne, smaka, lukta och känna. Här kan vi se att de är intresserade och vill vara delaktiga i odlingarna. Kokerskan använder sig utav örterna i maten och barnen ser då att vi själva kan bidra till olika delar av verksamheten. Vårdnadshavarna har installerat vår vattentunna (som är kopplad till stuprännan) på stora gården där barnen kan hämta vatten själva. En avdelning har också jobbat extra med vattnets kretslopp, vattnets olika former och avloppet. Genom detta tycker vi oss se att barnen har större förståelse för vattnet i stort. När de jobbade med avloppet föll de sig naturligt att testa olika papper i vatten för att se vilket papper man kan spola ner, här kom vi även in på vikten av att inte slösa på papper. Utemiljön är under förändring, vi har rustat upp genom att byta ut två gamla lekställningar till nya där den ena är en klätterställning där barnen kan utmanas mer motoriskt. Vi har fått en gammal snickarbänk där vi kan låta barnen testa på olika tekniker och verktyg detta tror vi bidrar till självsäkra barn som tror på sig själva och har en viss erfarenhet. Barn som vågar testa.

Vad behöver vi utveckla?

Vi behöver utveckla vårt gröna flagg råd. I år fick de stå tillbaka då vi hade mycket annat i fokus. Vi har en plan för nästa resa där en mer erfaren (inom grönt flagg) pedagog tar över samlingen. Vi behöver bli bättre på att använda olika begrepp kring hållbarhet, använda och visa utåt att vi jobbar med Grön Flagg. Några saker har vi inte lyckats få till, tex komposten. Vi får inte riktigt ordning på den och i år har den inte tömts så fort som vi tänkt vilket gjort att vi inte kunnat använda den som planerat. Barnen är fortsatt intresserade och nyfikna på allt djurliv på gården och vi vill fortsätta hålla i det intresset och utveckla det nere på gården.

DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

På vilket sätt var barnen eller eleverna delaktiga?

Vi utgår alltid från barnens egna intressen, deras tankar och hypoteser när vi jobbar med något. De har själva varit med i nästan alla praktiska moment i de vi gjort, deras nyfikenhet har drivit det vidare och framåt. Vi har också arbetat mer över de olika avdelningarna för att alla ska få möjlighet att vara delaktiga i varandras arbeten och för att barnen ska kunna lära varandra och inspirera varandra.

Vad behöver vi utveckla?

Grön Flagg råden. Vi behöver ett forum där deras tankar kan delas med andra utöver den egna avdelningen.

HANDLINGSKRAFT

På vilket sätt visade barnen eller eleverna på handlingskraft?

Många barn plockar skräp till och från förskolan. De lägger det sen i vår egen återvinning inne på äldrebarns avd. Vi har många barn som plockar pant. I vårt arbete med vatten kom det på tal att alla i världen inte har rent vatten varpå barnen uttryckte att de ville skicka vatten till Afrika. Vi startade tillsammans med barnen en insamling där vi tog alla de pantburkar barnen plockat och pantade och la pengarna i en burk. Burken stod sedan framme en tid för att andra som ville skulle kunna skänka pengar. I slutet av terminen köpte vi en andel i en brunn i afrika tillsammans med barnen. De kommer med "nytt" skräp som de vill pyssla med och tar med sina idéer hem. Barnen har visat omsorg för våra planteringar såsom att det skött om och hjälp till att vattna. De har också visat respekt för växter ute i naturen och i skogen intill.

Vad behöver vi utveckla?

Vi kan betona mer för barnen att de dom gör påverkar framtiden, att deras idéer är viktiga. Vi behöver också knyta fler kontakter utanför förskolan kopplade till våra utvecklingsområden tex park och natur i vår kommun, arbeta mer tillsammans med bostadsrättsföreningen och de lokala butikerna i närheten.

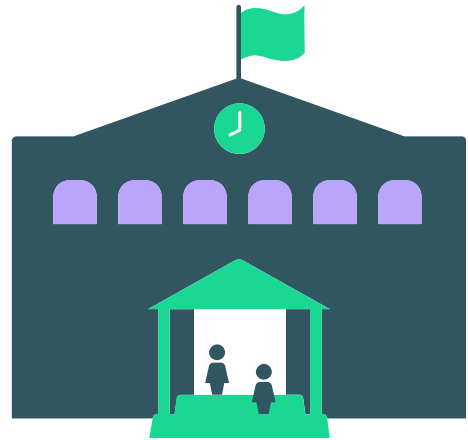
HÅLLBARHET PÅ SCHEMAT MED GRÖN FLAGG

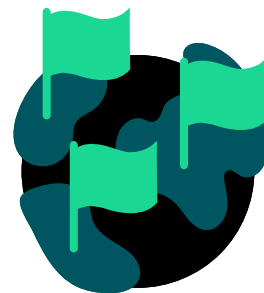
En hållbar värld kräver kunskap och förståelse

Tillsammans kan vi skapa en hållbar framtid – om vi agerar nu. Vi behöver ge lärare och elever i svenska skolor möjlighet att utveckla och omsätta sina kunskaper om hållbar utveckling, över flera ämnesområden.

På så vis skapas både förutsättningarna för långsiktig förändring – och viljan att göra skillnad.

Grön Flagg är ett unikt lärandeprogram inom hållbar utveckling. Tillsammans med Sveriges skolor och förskolor omsätter vi kunskap till direkt handling. Varje år hissar hundratals verksamheter i Sverige den Gröna Flaggan för att visa att en hållbar framtid börjar nu!

Ett globalt nätverk i ryggen

Grön Flagg drivs av Håll Sverige Rent och ingår i det internationella nätverket Eco-Schools, ett världsomspännande lärandeprogram inom hållbar utveckling. Medlemsskolorna granskas och certifieras efter Grön Flagg och Håll Sverige Rents riktlinjer.

Grön Flagg drivs av Håll Sverige Rent och ingår i det internationella nätverket Eco-Schools, ett världsomspännande lärandeprogram inom hållbar utveckling.

hallsverigerent.se
ecoschools.global

Kontakt:

gronflagg@hsr.se
08-505 263 00